

43/94

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření zdravotnických zařízení v působnosti Okresního úřadu Jablonec nad Nisou a jejich privatizace

Předmětná kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1994 pod č. 43/94.

Kontrolu provedli v měsíci září 1994 pracovníci Odboru zdravotnictví a sociálních věcí, Odboru hospodářské politiky a Oblastního odboru NKÚ v Liberci.

Kontrola byla provedena na Okresním úřadu Jablonec nad Nisou (dále jen „OkÚ Jablonec“) a v Nemocnici s poliklinikou Jablonec nad Nisou (dále jen „NsP Jablonec“). Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci a Fond národního majetku ČR poskytl požadované informace a doklady, kontrolní protokoly nebylo třeba požítovat.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření a nakládání se státním majetkem ve vybraných zdravotnických zařízeních v působnosti OkÚ Jablonec v procesu jejich privatizace. Kontrola na OkÚ Jablonec byla zaměřena na nakládání s prostředky státního rozpočtu při výstavbě nemocnice v Jablonci nad Nisou a na plnění funkce zřizovatele při zpracování privatizačních projektů NsP Jablonec a Lékařské služby okresu Jablonec nad Nisou (dále jen „LS Jablonec“). V NsP Jablonec bylo kontrolováno hospodaření s rozpočtovými prostředky a majetkem státu a dodržení Závazné osnovy pro vypracování privatizačního projektu.

Námítky proti kontrolním protokolům podaly obě kontrolované osoby. Po vypořádání námitek ve smyslu § 27 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, se OkÚ Jablonec odvolal ke Kolegiu Úřadu ve smyslu § 27 odst. 3 písm. c) citovaného zákona. Kolegium Úřadu o odvolání proti rozhodnutí o námítkách rozhodlo usnesením ze dne 23. ledna 1995.

Kolegium Úřadu na svém II. zasedání dne 24. ledna 1995

schválilo usnesením č. 13/II/95 kontrolní závěr v tomto znění:

A. Okresní úřad Jablonec nad Nisou:

1. tím, že nevyčerpané prostředky účelové dotace ze státního rozpočtu na stavbu nemocnice v Jablonci nad Nisou převedl na svůj zvláštní pozastávkový účet zřízený u Investiční banky v Jablonci nad Nisou, porušil § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), kde se uvádí: „Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, ...“;

2. tím, že jako zřizovatel NsP Jablonec nestanovil této organizaci hospodářský výsledek, porušil ustanovení § 16 odst. 4 vyhlášky Ministerstva financí České republiky (dále jen „MF ČR“) č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde se uvádí:

„V návaznosti na závazně stanovené ukazatele v odstavci 1 a odstavci 2 stanoví zřizovatel příspěvkové organizaci rovněž hospodářský výsledek, tj. rozdíl mezi plánovanými náklady a výnosy, jako základ pro výpočet objemu přidělu do jejich fondů po ukončení hospodářského roku.“;

3. jako zřizovatel LS Jablonec připustil věcnou nesprávnost aktualizovaných dokladů pro realizaci rozhodnutí o privatizaci. Tím nesplnil bod 2c) části E1 a bod 9) části E2 Zásad dalšího postupu při privatizaci (dále jen „Zásady“), které jsou přílohou usnesení vlády ČR ze dne 6. října 1993 č. 568 o dalším postupu při privatizaci podle zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby a zákona České národní rady č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, kde je uloženo:

„2. Ke každému výkazu 'Rozvaha Úč POD 1-01' nebo výkazu 'Rozvaha Úč ROPO 3-02' bude jako příloha přiložen přehled o ostatních hmotných aktivech, která nejsou vedena v účetnictví ...

c) náklady na modernizace a rekonstrukce základních prostředků hrazené z provozních prostředků, ...“

„9. Privatizovaný subjekt ve spolupráci s předkladatelem projektu vybraného k realizaci připraví aktualizované podklady do 14 dnů po obdržení rozhodnutí o privatizaci a předá je zakladateli. Zakladatel zkontroluje věcnou správnost podkladů a předá je neprodleně Ministerstvu.“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu A 1

OkÚ Jablonec jako investorovi byla v roce 1993 poskytnuta účelová dotace ze státního rozpočtu na jmenovitou stavbu „Nemocnice Jablonec nad Nisou - I. stavba“ ve výši 190,6 mil. Kč s termínem ukončení stavby v prosinci 1993. V závěru roku si OkÚ Jablonec převedl nevyčerpané prostředky ve výši 14 983 243 Kč na svůj zvláštní pozastávkový účet zřízený u Investiční banky v Jablonci nad Nisou. Tyto prostředky použil v roce 1994 k úhradě faktur za práce a dodávky nedokončené v roce

1993 (např. splátkový list č. 1001 ze dne 1. 3. 1994 na 4 200 000 Kč). Kolaudační rozhodnutí bylo vydáno odborem výstavby a územního plánování Městského úřadu v Jablonci nad Nisou dne 11. 3. 1994 s tím, že zjištěné závady a nedodělky budou odstraněny nejpozději do 31. 5. 1994.

Ve „Finančním vypořádání účelové dotace na jmenovité stavby“ za rok 1993 však OkÚ Jablonec uvedl čerpání dotace ve výši 190,6 mil. Kč. Došlo tak k zadržení a následnému neoprávněnému použití prostředků státního rozpočtu v celkové výši 14 983 243 Kč.

K bodu A 2

OkÚ Jablonec jako zřizovatel NsP Jablonec nestanovil této organizaci hospodářský výsledek pro rok 1992 ani pro rok 1993, jak mu ukládá uvedené ustanovení.

K bodu A 3

OkÚ Jablonec zřídil ke dni 1. 7. 1991 LS Jablonec, na kterou byly v rámci privatizace vypracovány privatizační projekty. Zřizovatelem byl doporučen ke schválení základní privatizační projekt označený PP 28017, zpracovaný LS Jablonec. Vláda ČR usnesením ze dne 15. 9. 1993 č. 510 rozhodla o privatizaci formou přímého prodeje majetku podniku předem určeným nabyvatelům za účetní hodnotu zjištěnou ke dni prodeje. Uložila ministru pro správu národního majetku a jeho privatizaci zajistit realizaci rozhodnutí.

Mimo jiné byl privatizován majetek provozní jednotky Lékárny 04-01 v Jablonci nad Nisou, Liberecká 20. Kontrolou bylo zjištěno, že objekt lékárny byl v období let 1987 až 1994 rekonstruován z bytového domu, který je od roku 1987 veden v seznamu kulturních památek pod rejstříkovým číslem 5128. Na rekonstrukci byly vynaloženy náklady nejméně ve výši 9 343 427,50 Kč. Z toho jako investice bylo zúčtováno 1 722 668 Kč, částka 7 620 759,50 Kč byla nesprávně zúčtována jako stavební údržba. Vynaložené prostředky se do hodnoty objektu nepromítly.

V delimitačním protokolu uzavřeném v souvislosti s vyčleněním LS Jablonec z OÚNZ v Jablonci nad Nisou jako samostatného právního subjektu nebyla pořizovací hodnota budovy uvedena a namísto toho je proveden zápis „ve stavbě“.

V privatizačním projektu nebyly zpracovatelem náklady na rekonstrukci uvedeny. Tím nebyla dodržena vyhláška Ministerstva pro správu národního majetku a jeho privatizaci České republiky (dále jen „MSNMP ČR“) č. 324/1991 Sb., kterou se stanoví Závazná osnova pro vypracování privatizačního projektu, ve znění vyhlášky č. 526/1991 Sb.

Zřizovatel provedl ověření aktualizovaného privatizačního projektu podle bodu 9 části E2 Zásad, ale nezajistil odstranění nedostatku.

K aktualizovanému dokladu výkazu „Rozvaha Úč ROPO 3-02“ zpracovanému ke dni 30. 6. 1994 (den předcházející nabytí účinnosti kupní smlouvy) nebyl jako příloha přiložen přehled o nákladech na rekonstrukci základního prostředku hrazených z provozních prostředků, jak ukládá bod 2c) části E1 Zásad.

B. Nemocnice s poliklinikou Jablonec nad Nisou:

1. tím, že neprovedla zúčtování finančních vztahů se zřizovatelem, porušila ustanovení § 34 odst. 2 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, kde je uvedeno: „Příspěvková organizace provede po uplynutí rozpočtového roku zúčtování finančních vztahů se zřizovatelem podle zásad stanovených zvláštními předpisy.“;

2. tím, že provozovala hospodářskou činnost bez ohlášení živnosti a živnostenského listu, porušila ustanovení § 45 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), kde je uvedeno:

„Kdo hodlá provozovat ohlašovací živnost, je povinen to ohlásit živnostenskému úřadu místně příslušnému podle sídla podnikatele nebo místa podnikání.“

Neměla stanoven rozsah a podmínky hospodářské činnosti, a tím nebylo dodrženo ustanovení § 29 odst. 3 vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., kde je mj. stanoveno:

„Pro příspěvkové organizace zřízené okresním úřadem nebo obcí může rozsah a podmínky stanovit pouze zřizovatel.“;

3. tím, že nesprávně zúčtovala účetní případy a neprováděla inventarizaci porušila zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v následujících ustanoveních:

a) § 7 odst. 1, kde je uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“;

b) § 7 odst. 2, kde je stanoveno:

„Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.“;

c) § 7 odst. 3, kde je uvedeno:

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka, účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky.“

§ 29 odst. 1 a 3, kde je uvedeno:

„Účetní jednotky inventarizaci ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav ma-

jetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

„Umožňuje-li to povaha hmotného majetku kromě zásob a peněžních prostředků v hotovosti, mohou účetní jednotky provést inventarizaci v delší lhůtě, která však nesmí překročit dva roky.“;

4. tím, že nevedla řádnou evidenci majetku, porušila ustanovení § 6 písm. a) a d) vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, kde je uvedeno:

„Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména:

- a) národní majetek zjistit, sepsat, ocenit, pokud není stanoveno jinak a vést v předepsané evidenci podle zvláštních předpisů, ...
d) chránit národní majetek před rozkrádáním, poškozením, zničením, ztrátou nebo zneužíváním, ...“;

5. tím, že ve smlouvě o nájmu nestanovila dobu, na kterou se nájem uzavírá, porušila § 3 odst. 3 zákona č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, kde je mj. uvedeno:

„Smlouva musí mít písemnou formu a musí obsahovat ... a nejde-li o nájem na dobu neurčitou, dobu, na kterou se nájem uzavírá.“;

6. tím, že prodala osobní automobily za dohodnutou cenu porušila ustanovení § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno:

„Podniky nemohou uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku sloužícího k provozování jejich podnikatelské nebo jiné hospodářské činnosti ...“

„Výjimky z ustanovení první věty odstavce 1 může v odůvodněných případech povolit vláda.“

Bod I písm. c) usnesení vlády ČR ze dne 3. května 1991 č. 139 o postupu při provádění ustanovení § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění usnesení vlády ČR ze dne 18. března 1992 č. 197 stanoví:

„...jiné státní organizace mohou mimo obvyklé hospodaření uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku, k němuž mají právo hospodaření, v těch případech, kdy se jedná o prodej osobních a nákladních automobilů a autobusů starších 5 let s tím, že jejich prodej bude realizován za ceny stanovené znalcem.“;

7. tím, že v privatizačním projektu nesprávně vymezila majetek samostatně privatizovaných jednotek, porušila ustanovení bodu 4 formulářů řady 4 Závazné osnovy pro vypracování privatizačního projektu, obsažených v příloze vyhlášky MSNMP ČR č. 324/1991 Sb., ve znění vyhlášky č. 526/1991 Sb., kde je stanoveno:

„Majetek samostatně privatizované jednotky zahrnutý v rozvaze subjektu: (Přiloží se vyplněný účetní výkaz Rozvaha Úč. 2A-02 sestavený na základě údajů poslední měsíční závěrky provedené před předložením privatizačního projektu. V rámci jednotlivých položek aktiv a pasiv se uvedou pouze položky, které se týkají majetku samostatně privatizované jednotky: ...“

O d ů v o d n ě n í:

K bodu B 1

NsP Jablonec obdržela v roce 1992 od OkÚ Jablonec příspěvek na provoz ve výši 2 528 tis. Kč a částku 475 tis. Kč jako systémovou dotaci. Pro rok 1993 byl zřizovatelem stanoven příspěvek na provoz ve výši 2 966 tis. Kč a 1 230 tis. Kč jako dotace na investice. Organizace neprovedla zúčtování finančních vztahů se zřizovatelem v roce 1992 ani v roce 1993.

K bodu B 2

NsP Jablonec pronajímala nebytové prostory nestátním zdravotnickým zařízením včetně poskytování jiných než základních služeb, což je podle § 4 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb. činnost podléhající ohlašovací povinnosti živnostenskému úřadu. Nesplněním této povinnosti porušila ustanovení § 45 odst. 1 shora uvedeného zákona. Rozsah a podmínky hospodářské činnosti neměla organizace zřizovatelem stanoveny.

K bodu B 3

a) V rozporu s účtovou osnovou byly účtovány v roce 1992 na účtu oprav a udržování náklady investičního charakteru v celkové částce 347 761 Kčs. V roce 1993 byly na tento účet zúčtovány investiční náklady v celkové částce 967 714,64 Kč.

b) Do účetního období roku 1993 byly zaúčtovány účetní případy (dodavatelské faktury vystavené v roce 1992) v celkové výši 390 561 Kč týkající se roku 1992.

c) Od roku 1992 ke dni kontroly neprovedla organizace inventarizaci majetku. Tímto byla zpochybněna průkaznost účetnictví.

K bodu B 4

Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že například prostředky výpočetní techniky nejsou označeny evidenčními čísly. V operativní evidenci nejsou vedena jejich výrobní čísla. Nelze tak porovnat skutečný stav s evidencí.

K bodu B 5

Ve smlouvě o nájmu nebytových prostor, kterou NsP Jablonec pronajímá „galerii My“ garáž na dobu určitou, není uvedeno datum ukončení pronájmu. Ve smyslu ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 116/1990 Sb. smlouva, která neobsahuje uvedenou náležitost, je neplatná.

K bodu B 6

V letech 1992 až 1994 bylo prodáno 8 automobilů za prodejní ceny stanovené dohodou, a nikoliv znalcem, jak stanoví usnesení vlády ČR. Například:

- osobní automobil Š 105, rok pořízení 1987, pořizovací cena 64 685 Kčs (v roce 1993 prodán za 15 600 Kč);
- montážní automobil Š 1203, rok pořízení 1989, pořizovací cena 64 560 Kč (v roce 1994 prodán za 18 500 Kč).

K bodu B 7

Z majetku celého podniku byl při aktualizaci privatizačního projektu vymezen majetek samostatně privati-

zovaných jednotek v závislosti na počtu jejich pracovníků, a nikoliv podle položek, které se majetku samostatně privatizované jednotky týkají.

Poznámka:

Předmět a cíl této kontrolní akce souvisí s předmětem a cílem souběžně prováděné kontrolní akce č. 16/94 - Kontrola hospodaření zdravotnických zařízení v působnosti Ministerstva zdravotnictví, okresních, magistrálních, městských a obvodních úřadů a jejich privatizace. Je proto třeba kontrolní závěry z obou akcí pojednávat současně.

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracoval člen Úřadu Ing. Ladislav Zeman.